

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA
 30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN.
 OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA IX. BROJ 42.
 Šibenik 16. listopada 1938.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
 RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. —

Slovačka

Zemlja slovačkoga naroda je malena, ali je velika utjeha u našim danima; — utjeha za sve malene zemlje i sve malene narode.

Slovaci su dugo vremena bili robovi. Nisu bili robovi, koji svojevoljno padaju na koljena i prigrabljaju glave duboko do zemlje, samo da mogu služnički poljubiti lakirane cipele svojih gospodara, nego su bili svijesni i ponosni robovi, koji su se morali pokoriti zakonu fizičke sile. Ali, jer fizička sila ne može izravno uplivati na dušu, zato duša slovačkoga naroda nije nikad živjela u ropstvu! U ropstvu su bila samo njihova smrtna tjelesa.

I kad ono posljednje zadnjega nezapamćenog svjetskog klanja Slovaci stresoše sa sebe stoljetne ropske lance, ušlo je sa Česima u novu državnu tvorevinu, tvrdo vjerujući, da će u njoj živjeti slobodno i jednakopravno. Ali im se ta draga i divna vjera u slobodu i jednakopravnost ne ispunila.

Tada se iz najzdravije sredine slovačkoga naroda diže njegov genij, njegov dragi vođa, uporan kao planinska litica i čvrsti kao stara cedrovina, blagopokojni Andrej Hlinka. Diže se, i u ime čitavoga slovačkog naroda traži slovačka narodna prava, dragu slobodu i jednakopravnost. Hlinka je bio junački zasakao rukave i još junačkije se borio, podupiran i pomagan od najmanjega do najvećega svijesnog Slovaka. Borio se bez predaha punih dvadeset godina, primajući strpljivo udarce sa svih strana, prikazujući se pred raznim sudovima i sjedeći među vlažnim sjenama tamničkih ćelija.

I Hlinka je umro! Umro je obljubljen, poštovan i od samih neprijatelja. Umro je prije konačnog ostvarenja svojih najdražih životnih ideala, ali i pak s jasnim osjećajem, da je njihovo ostvarenje već blizu, pred vratima.

Pretprošli petak se veliki Hlinkin duh nadvio nad raspjevanom slovačkom zemljom, nad svima svojim dragim Slovacima, u čijim srcima gromoglasne glazbe sada sviraju pobjedničke marševe. A to zato, jer je taj dan praški radio službeno objavio vijest, da je praška vlada u cjelini prihvatila zahtjeve Andreja Hlinke o autonomiji Slovačke, o njezinoj slobodi i jednakopravnosti u »naroda silnoj smjesi«.

Slovački narod već danas ima svoju privremenu vladu; doskora će dobiti i svoj samostalni slovački sabor. Doduše, Slovačka će i nadalje biti uklopljena među granice čehoslovačke republike, ali s praškom vladom neće

Za molitveno rodoljublje

Socijalni značaj molitve

Mariji su posebice posvećena dva mjeseca u godini: svibanj i listopad. Kršćanski svijet se okuplja oko oltara i zajednički moli desetice krunice. Uvijek, kroz čitavu godinu, mi se molimo Mariji, ali ta dva mjeseca posebice.

Ljudima vjere — molitva je razgovor duše s Bogom, ljudima nevjere — smiješna suvišnost. Mi smo ljudi vjere, a ljudi smo vjere jer je to diktat glave i srca, pa ćemo vjerovati, i, jer vjerujemo, molićemo se, sve toplije, sve ustrajnije, sve pouzdanije; molićemo se s uvjerenjem da nas čuje Onaj koji nam je rekao: Molite se, i to se molite onako kako sam vas naučio.

Mi se molimo zato da hvalimo Boga, da mu zahvaljujemo ili da Ga molimo. Utjehu čuti u svojojnutrini svaka osoba molitve. To će nam reći starije majke i čista mladost, kao i ljudi muževne dobi. Svima je molitva potreba duše i zahtjev razuma. Dijete u potrebi samo po sebi (instinktivno) zavapi ime svoje majke. I kršćansko dijete, mi, u potrebama svojim kličemo za Onim od koga čekamo pomoć, jer smo uvjereni da nas ne će zapustiti, pa zapustili nas svi oko nas.

Ali nije molitva samo utjeha duše pojedinca, onoga koji moli, nego je molitva čin socijalnoga značaja, puno više nego mi to u prvi čas i mislimo. — Katolički narodi imaju u svojim sredinama redovničke kuće, kojima je dnevni raspored: molitva i opet molitva. — Uz granicu između Slovenije i Hrvatske nalazi se jedan samostan redovnika kartuzijanaca »Pleterje«. To je vrlo strog red. Većina redovnika u njemu francuske su narodnosti; naših je razmjerno malo. Osnivači ove molitvene kuće bili su vođeni mišlju: stvoriti mjesto u komu će Bogu posvećeni muže-

vi sazivati blagoslov nad narod u komu žive i kao na neki način prisiliti dobrotu Božju, da odvraća kazne, koje svojom svakidašnjicom sami na sebe sazivamo.

Molitve koje obavlja Crkva i pojedinac u svemu imaju socijalno obilježje. I kada sami za sebe izgovaramo zazive u litanijama, uvijek govorimo: moli za nas, za sve nas, u množini. Pa Gospodinova molitva »Oče naš« i Marijina, koju na milijune i milijarde puta dnevno izgovaraju kršćanska usta, složene su u množini: Oče naš, kruh naš, Majko Božja moli za nas, u čas smrti naše.

Čovjek se molitve ne samo otvoreno priznaje pripadnikom ljudske zajednice i ispovijeda uzvišenu misao zajedništva, nego za tu zajednicu u molitvi prikazuje sebe i plodove svoje žrtve u molitvi. Uzvišena misao katoličkoga kolektiva u molitvi se propagira i diže do najviših visina. Mi, u svojoj molitvi, najveći smo pobornici velikih i lijepih misli zajedništva i bratstva te sinovstva našega u Bogu. Ovaj socijalni značaj molitve stvara od ljudi molitve i najveće apostole socijalnoga dobra i prave socijalne sreće. Ljudi molitve nisu suvišni pojedinci, još manje štetni, koji jedu nezasluzeni kruh, nego su to naša prva braća, koja gore kao živa svijetla pred Bogom, za nas, a uključeno i za sebe. To su naše prve obrambene linije. I uvjerenja smo, to nam govori vjera, da bi i gore zemlji bilo, da nema onih koji mole. U stara vremena bolno je kliknuo odabranik Božji: Zlo je, jer nema onih koji mole.

U našem rodoljublju, u našem radu za dobro sredine i kraja, možemo svi na raznim poljima doprinijeti svoj udio. Ali, uza sav svoj dnevni rad i životni zadatak, možemo učiniti, da naše rodoljublje bude i molitveno rodoljublje, da i

imati ništa zajedničko osim predsjednika republike, narodne obrane i odnosa prema inozemstvu.

Slovačka muka — novac — ostaje u Slovačkoj! Slovaci će se služiti samo svojim jezikom, u svojoj sredini će imati samo svoje vojnike i svoje činovnike! Sve u jednu: biće svoji na svome.

Pravdi je udovoljeno: Unaprijed će Prag i Bratislava biti potpuno jednakopravni gradovi; jednakopravni kao središta dvaju naroda: češkog i slovačkog. Još više: Slovačkoj će se, sa strane Praga, nadoknaditi sva šteta, koja joj je, od početka do danas, naneta nepravdom raspodjelom zajedničkog državnog novca!

Hrvati se iskreno vesele slovačkoj

pobjedi; vesele joj se kao ljudi, koji iskreno ljube pravdu, a vesele joj se i kao narod, koji sa Slovacima ima mnogo dodirnih točaka.

Čehoslovačka je republika zadnjih dana izgubila, ili će izgubiti, skoro polovicu svoga dosadašnjeg državnog teritorija; zapravo ga i nije izgubila, nego je ono što nije bilo njezino povratilo vlasnicima. Nijedan se pošten čovjek ne smije zato uzrujavati, jer — kako ovih dana napisa jedan zagrebački dnevnik — »nije ni pravedno, a ni korisno trajno vezati uza se nekoga tko želi živjeti odijeljeno«.

Evropa se bezbroj puta ogrlješila o pravdu. Zato je i kvarila toliko puta kroz vjekove. Međutim nas ugledni

Novost za gg. svećenike

Nedavno je izašla knjiga propovijedi: Đuro Cezner: »Blagoslovljen Bog u svojim svetima«, 4 godišta, 155 propovijedi za svetkovine i razne zgode. Vrlo omiljela autorova prva knjiga »Svijetlo dana Gospodnjega« preporuča i ovu potrebitu knjigu. — Cijena 54 din s poštarinom. Naručuje se Čekom broj 1968. — »Nova tiskara« — Vrček i dr., Sarajevo.

Na ovo upozorujem gg. svećenike a laike katolike, koj dobro štivo!

u molitvi i molitvenoj žrtvi poradi mo na izgradnji bolje svoje budućnosti.

To mi imamo pri pameti kada se skupljamo u listopadu oko oltara i pred otajstvenim Bogom izgovaramo molitve u čast Njemu i Njegovoj Roditeljici.

A, propagiramo i večernji ruzarij u krugu obitelji, stari kršćanski običaj, jer nam iskustvo potvrđuje zaključak razuma: u domu, koji zajednički moli ruzarij, vlada Bog, zadovoljstvo i ljubav.

Junior

Katoličke pobjede

ČUDESNO OZDRAVLJENJE U LURDU

Kako javlja londonski katolički tjednik »The Universe« iz Dublina, stalni liječnički ured u Lurdu službeno je priznao naglo ozdravljenje 31-godišnjeg irskog hodočasnika MacDonalda iz Dublina iz godine 1936. Ozdravljenje toga teško sušičavog (tuberkuloznog) Irca u liječničkim krugovima smatra se kao jedan od najznačajnijih primjera ozdravljenja u Lurdu.

MacDonald je obolio, kad su mu bile 24 godine. Godine 1935. je tjelesno polpuno iznemogao te je 13 tjedana proboravio u bolnici, a da se njegovo zdravlje nije ni najmanje poboljšalo. Sva liječnička znanost bila

član Talijanske Akademije, Paolo Orsano, uvjerava u jednom svojem predavanju o odnosima Evrope prema Africi: »Nova Evropa... biće pravednička Evropa prema svojim narodima, jer je danas svijesna velike jednostavne istine, da čovječanstvo plaća krvlju i propašću, ako je nesposobno da živi prema zahtjevima pravde«.

Š čehoslovačkim pitanjem riješen je tek jedan dio evropskih računa. Zato se moramo složiti sa »Seljačkim Domom«, koji piše: »Još vrlo mnogo ima neriješenih računa između pojedinih naroda i država. Mir može počivati samo na pravdi, inače mirne može značiti drugo, nego — spremanje na rat«.

lg.

je već zalajala. MacDonalda su već pribrojili onima koji će skoro umrijeti, ali bolesnik, pun žive vjere, sa svim pouzdanjem pripremljao se na hodočašće u Lurd. Nakon što se mnogo napalio i svladao velike poteškoće, godine 1936. dospio je u Lurd, taj kraj milosti, te je, čim se okupao u čudesnoj lurdskoj vodi, naglo ozdravio. Bilo je upravo na dan Male Gospe. Jedan od liječnika, koji su ispitali taj čudesni slučaj, bio je i nekatolički liječnik dr Smiley s newyorškog Rockefellerovog zavoda.

OPADANJE BEZVJERSTVA U PRAGU

Čehoslovački statistički ured izdao je podatke o vjerskom kretanju u Pragu za godine 1934. do 1937. U tom razdoblju pristupilo je u katoličku Crkvu 14 hiljada 74 osobe, dok ih je otpalo od vjere 9 hiljada 113. Kroz te 4 godine snizio se broj bezvjeraca za 10 hiljada 69. Oko 65% bezvjeraca pristupilo je u katoličku Crkvu.

OBRAĆENJE VELIKOG UČENJAKA

U katoličku Crkvu pristupio je poznati holandski učenjak — sveučilišni profesor dr F. J. Buitendijk.

VELIČAJNI KONGRES KATOLIČKIH ĐAKA I INTELEKTUALACA

U Clevelandu u Americi održao se kongres katoličkih đaka i intelektualaca. Prisustvovalo mu je 87 hiljada ljudi. Učesnici su na njemu raspravljali o karitativnom radu katoličke Crkve.

ZIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 16. X.: *Devetnaesta nedjelja po Duhovima*. — Sv. Hedviga. Bila je kneževskoga roda. U braku sa Henrikom, šleskim vojvodom, dobila je 6 djece. Poslije smrti muža stavi se u službu Boga i bližnjega. Umrta je g. 1267.

Ponedjeljak, 17. X.: Sv. *Margarita Marija Alakok*. Preko ove svete duše Presv. Sree Isusovo ustanovilo je pobožnost Prvih petaka u mjesecu.

Utorak, 18. X.: Sv. *Luka*, evangelist. Po zanimanju bio je liječnik. U Antiohiji primio je sv. krst obrativši se na propovijedanje sv. Pavla. Kasnije bio je pomagač sv. Pavla u propovijedanju riječi Božje.

Srijeda, 19. X.: Sv. *Petar Alkantara*, Rodio se u Španjolskoj g. 1499. Provodio je strogi pokornički život. Umro je g. 1562.

Cetvrtak, 20. X.: Sv. *Ivan Kancij*. Rodio se u Poljskoj g. 1397. Bijaše svet i izgledan svećenik. Umro je g. 1473.

Petak, 21. X.: Sv. *Uršula*, djeвица i mučenica. Sv. Uršula zajedno sa svojim drugaricama pretrpjela je mučeničku smrt u Kölnu radi sv. vjere i djevičanstva.

Subota, 22. X.: Sv. *Kordula*. Bila je drugarica sv. Uršule. Iz straha pred mukama pobjegne, ali se kasnije pokajala i podnijela mučeničku smrt.

Podlistak

Sienski „palio“

Ima gradova koji zbog svoje drevnosti lako zadrijevaju, pa se kroz njihove ulice, negda bučne i raskošne, ne osjeća drugo već gnijez, agonija, minula slava i zamrlost. A jedina injekcija, koja pobrzava kucanje njihova srca i daje im pomlađeni život, iako časomični, jest koja od uspomena stare djedovske slave.

Takvim gradovima pripada i Siena, sjedište negdašnje ponosne Etrurije, grad stare borbe, rata, slobode i snažnih gromova sv. Bernardina Sijenskoga. Siena, ostavljena izvan glavnih puteva i napuštena, prospava najveći dio godine tiho i bezbrižno, u romantičnom snu zaboravi.

Dvaput godišnje ipak se prene i kroz njezine krivudaste ulice provrije život proljeća, uzrujanje negdašnjih plemićkih trzavica i sva se najednom pretvori u 17 protivničkih tabora, spremnih na svadu, tučnjavu, krv. To su dani stare djedovske slave, to su dani t. z. »palia«.

»Palio«, bar u nečem slika, i ako blijeda, naše sinjske »Alke«, jest jedinstvena svečanost, koja se

DEVETNAESTA NEDJELJA PO DUHOVIMA

CITANJE POSLANICE bl. Pavla Apostola *Efežanima* (4, 23—28). — Braćo! Obnovite se duhom uma svojega i obucite novoga čovjeka, koji je po Bogu stvoren u pravедnosti i svetosti istinitoj. Zato odbacite laž i govorite istinu svaki sa svojim bližnjim, jer smo udovi jedan drugomu. Srdite se, ali nemojte griješiti, sunce da ne zade nad srdžbom vašom. Nemojte dati mjesta davlu. Ko je krao, da ne krađe više, nego neka se radije trudi radeći svojim rukama, što je dobro, da ima što davati potrebnomu.

† SLIJEDI SV. EVANDELJE po Mateju (22, 1—4). — U ono vrijeme govoraše Isus poglavcima svećeničkim i farizejima u pričama veleći: Kraljevstvo je nebesko slično nekom kralju koji načini svadbu sinu svojem. I posla sluge svoje da zovu pozvane na svadbu, i ne htjedoše doći. Opet posla druge sluge govoreći: Recite pozvanima: Eto sam objed svoj pripravio, junci moji i utovljenici poklani su, i sve je gotovo: dođite na pir! Ali oni ne mariše, nego otidoše jedan u polje svoje, a drugi k trgovini svojoj. A ostali uhvatiše sluge njegove i izruživši ubiše ih. Kad to ču kralj, razljuti se i posla vojsku svoju te pogubi one ubojice, a grad njihov spali. Tada reče slugama svojim: Pir je istina pripravljen, ali koji bijahu pozvani, nijesu bili dostojni. Idite dakle na raskršća i koje god nadete, zovite na pir! I izišavši sluge njegove na putove, sabraše sve koje nadoše, zle i dobre; i napuni se svadba gostiju. A kad je poslije ušao kralj da vidi goste, ugleda ondje čovjeka koji nije bio u svadbenom ruhu. I reče mu: Prijatelju, kako si ušao amo nemajući svadbenoga ruha? A on zamuknu. Tada reče kralj slugama: Svežite mu ruke i noge, pa ga bacite u tamu najkrajnju, ondje će biti plač i škripanje zuba. Jer su mnogi zvani, ali je malo odabranih.

POZVANI NA SVADBU CRKVE

Ove nedjelje *Evangelje sv. Mise* prikazuje nam veličajnu sliku crkvene jeseni: gledamo očima mašte i srca svadbenu dvoranu, sjajno i raskošno rasvijetljenu, gdje su mnogobrojni pozvanici, odjeveni u vanredno bijele haljine, posjedali oko bogato snabdjevenoga stola.

Svi, međutim, gledaju prema vratima, na koja mora ući kralj, koji dolazi, da posjeti pozvanike. Ovi pozvanici smo mi; bijela haljina to je ona krsna haljina božanskoga posinovljenja; kralj, koji dolazi, je Gospodin, čiji povratak očekujemo.

Velika briga našega života mora biti ta, da uvijek budemo u posjedu bijele svadbene haljine. Moramo se dakle obući u novoga čovjeka, istinite pravедnosti i svetosti. Moramo vršiti volju Božju.

Ova slika svadbene haljine za nas je vrlo poučna. Nije dosta po vjeri pripadati Crkvi. Treba da i provodimo život u skladu s voljom Božjom.

odvija u Sieni 2. srpnja i 16. kolovoza. Duga povorka sredovječnoga ratnog i građanskoga sijskoga života prođe te dane gledaocu pred očima. Težište svečanosti ili bolje napetosti i uzrujanosti jest jedva tračasna utrka deseterice konjanika, koji pretstavljaju deset od sedamnaest gradskih predjela, t. z. kontrada. Pobjednik za svoju kontradu dobije »palio« (crkveni stjeg), pa se po njemu prozvala i sama svečanost.

Podimo dakle na jedan od tih »palia«. Izaberimo onaj u čast Velike Gospe (16. VIII.), jer tada i više svijeta navrije, iako talijanski kralj svake godine dolazi na onaj od 2. VII.

Već su pred mjesec dana 17 kontrada međusobno bacile kokcu, jer ih samo deset može trčati. I konji su već ždrijebom izabrani pred petnaestak dana te ih ljubomorno čuvaju kontrade, a konjanici su već desetak dana zatvoreni u kućama, eda se ne prodadu drugoj kontradi za koju hiljadicu.

No pustimo te priprave i požurimo se na samu svečanost, prije nego se podnevna žega prigasi, jer tko zna, kud bi nas mogla ponijeti kasnije bujica, kad navrije. Smijestimo se tamo uz ogradu kraj onih gradskih odrpanaca, jer su odatle čitavo trkalište i sama ogro-

Treba da smo dakle zaodjenuti milošću posvećujućom.

Svaka nedjeljna Misa može se prisposobiti svadbenu dvoranu, koju spominje današnje *Evangelje*. Crkva, koja je kuća Božja, je ta svadbena dvorana, gdje se skup pozvanih na svadbu okuplja, da prisustvuje božanskim otajstvima.

Euharistija je ta svadba, te je sa svoje strane slika i zalag nebeske svadbe. I ovdje se pojavljuje kralj i posjećuje svoje pozvanike. To unaprijed označuje njegov budući povratak. Tako se ova evanđeoska priča ostvaruje svake nedjelje, kad prisustvujemo svetom Misi.

Svo naše nastojanje treba dakle da ide za tim, da ne budemo pozvanici bez svadbene haljine.

Novi parlamentarni izbori 11. prosinca 1938.

U ime Nj. V. Kralja kr. namjesnici ukazom od 10. t. mj. na prijedlog ministra unutrašnjih poslova, a po saslušanju ministarskoga vijeća riješili su, da se Narodna skupština, izabrana 5. svibnja 1935. godine, raspusti. Izbori narodnih zastupnika za 4-godišnju skupštinsku periodu izvršit će se u cijeloj državi u nedjelju 11. prosinca 1938. po sadašnjem izbornom zakonu, koji traži nosioce svedržavne liste. Narodna skupština, izabrana 11. prosinca, sastat će se u vanrednom sazivu 16. siječnja 1939.

Drugim ukazom odgođene su sjednice senata od 17. siječnja 1939.

Na izborima od 11. XII. birat će se 371 poslanik, ne računajući nosioce lista. Primorska banovina bira 24 poslanika.

Grupe Udružene opozicije učestvovat će zajednički na izborima. Samo se po sebi razumije, da će nosilac liste biti dr Vlatko Maček. Vladina Jugoslovenska Radikalna Zajednica (JRZ) izlazi na izbore u zajednici s Jugoslovenskom narodnom strankom Sv. Hodžere i zemljoradničkom grupom g. V. Dorđevića.

Za proslavu bl. Nikole Tavelića

SLIKE I KIPOVI BL. NIKOLE TAVELIĆA. Sve više naših crkava nabavlja sada slike i kipove bl. Nikole Tavelića. Neke kod toga budu posvećena pažnja tome, da te slike i kipovi budu i od umjetničke vrijednosti. — Najljepše slike ovoga našeg Blaženika izradio je dosad Gabriel Jurkić. Sad je baš opet izradio dvije nove, koje će se u više primjeraka kao uljene slike, rukom izradene, za ovogodišnji blagdan bl. Nikole Tavelića moći dobiti kod Hrvatskog Odbora za Svetu Zemlju u Zagrebu (Trenkova ulica 1). No da se uzmogne navrijeme naslikati dovoljan broj tih slika, neka se što prije jave tom odboru svi oni, koji takve slike žele imati. Ima ih u 2 veličine: 1 metar visoka stoji 600 Din., 150 cm visoka 1000 Din bez okvira, koji se po volji može načiniti u raznim oblicima i čijenama. Svakako će se crkve, koje nabave takve slike,

moći dičiti, da imaju kopije slika od današnjega najvećeg hrvatskog katoličkog slikara, a to ima i veliko kulturno značenje. — Lijepi kipove bl. Nikole Tavelića izradila je dosad umjetnica Mila Vod za Čuntić i Mariju Bisticu. Isto takvi kipovi mogu se naručiti kod Odbora za Sv. Zemlju iz drveta u veličini od 1 metra i iz kamene smjese u veličini od 165 cm. — Reljef bl. Nikole Tavelića od Ive Kerdića, kakav je na jerusalamskom oltaru, visok 160 cm, može se također dobiti iz kamene smjese i iz bronce. — I drugi će hrvatski umjetnici izraditi slike i kipove našega jerusalamskog Blaženika, čijoj slavi treba da služi cijela hrvatska umjetnost.

KNJIGE O BL. NIKOLI TAVELIĆU.

Zivotopis bl. Nikole Tavelića napisao je Krsto Stošić u brošuri »Jerusalamska slava, jednoga Hrvata«, što ju je po dinar izdalo Društvo sv. Jeronima. — Pjesnik Baltazar Vijičić spjevao je o bl. Nikoli Taveliću zbirku pjesama pod naslovom »Čvijet hrvatske krvi«. U posebnoj knjizi izlaze sa 12 Jurkićevih slika iz života bl. Nikole Tavelića uz cijenu od 15 dinara. — O jerusalamskom uzveličanju bl. Nikole Tavelića govori i knjiga »Hrvati u Svetoj Zemlji« od Rožmana i Kuntarića, koja stoji 20 dinara (uvelazna 30 Din). — I knjiga »Hrvat obnovitelj Božjega groba« od Antuna Šimčika ide u taj niz knjiga (cijena 8 dinara). — U pripravi je jedan veći zivotopis bl. Nikole Tavelića, a i posebni će njegov životopis izlaziti na češkom, slovačkom, slovenskom, poljskom, ukrajinskom, francuskom, talijanskom, njemačkom i engleskom jeziku.

Križarske vijesti

TEČAJ U ZAGREBU. U Zagrebu će biti novi tečaj za odbornike 27., 28., 29. 30. XI. U koliko se javi dostatan broj učesnika, bit će i duhovne vježbe 1., 2. i 3. XII. Upozoravamo Križarska Bratstva, da što prije jave učesnike za ovaj tečaj. Učesnici, koji se najranije jave, dobit će po mogućnosti besplatno ne samo stan, nego i hranu, a ostali će morati plaćati hranu. Za učesnike tečaja bit će uplata najviše 30 dinara, a za duhovne vježbe će se javiti kasnije. Prijave treba slati na VKB što hitnije. Imade izgleda, da će se dobiti polovična vozna cijena na željeznicama.

GLAVNA SKUPŠTINA VKB. Održana je u nedjelju 2. X. t. g. u punoj Jeronimskoj dvorani uz ogromni interes cjelokupnoga članstva. Skupština je svršila u najboljem redu i nisu nastupile nikakve promjene.

POSJETI I PREDAVANJA. Izaslanik br. Nikola Kirigin posjetio je 18., 29. i 30. IX., te 1. X. K. B. Supetar, Nerežišće, Donji Humac, Dračevica, i Ložišće.

BLAGDAN KRISTA KRALJA. Na blagdan Krista Kralja 30. X. neka Križari obave zajedničku sv. Priešt. Gdje nisu obavljena primanja na križarski dan, neka se obave ovom zgodom.

POVRATITE SABIRNE ARKE. Umo-

ljavam Križarska Bratstva i Zupne urede, da što prije povrate sabirne arke i novac od križarskoga dana. Nadamo se, da će sva mjesta ovom zgodom ispuniti svoju dužnost prema križarskoj organizaciji.

ma poljana najpregledniji. Ta ne čekaju uzalud oni tu već od podne. A k tome ćemo možda čuti od njih štogod zanimljiva.

Danas je pobjeda Tvrđave (tako se naziva kontrada, koja ima slona s tvrđavom na stijegu), jer je pomažu Zmaj i Jež — tvrdi jedan odrpanac. — Jok, jok, sinko, pobjeda je i opet Guskina, jer prijateljše s Gusjenicom (čast mi je, cij. čitaoci, kazati vam, da boravim u kontradi Gusjenice. Moja već 15 godina ne pobjeđuje) — oprovrgava drugi dignuvši opržen nosić. — Bijela kobila pobjeđuje, a bijelu kobilu ima Žirafa. Ko na glavnim pokusima stigne zadnji, taj pobjeđuje, a Žirafa je sinoć zadnja stigla, dakle »palio« je Žirafin! — filozofira treći. A k tome joj se prodala i školjka. — Laživče, nije istina — uleti školjkista lupivši ga za dokaz šakom — nego se Žirafa prodala Guski. Žirafa ga mjesto odgovora zgrabi te prevali preko ograde i tako se svršio prvi čin.

Kako se već žega pogasila, pretvoriše se ulice u bujicu, koja se začas stočila na poljanu kao u korito. Brzo se nađe glava do glave. Preko trideset tisuća već očekuje nervozno početak.

Točno u 6 s. drevno zvono, koje je negda sazivalo građanstvo na vojnu, sustegne časkom rasprave,

prepirke i tučnjave na poljani ili bolje, mravinjaku, a oči svih skrenu prema uglu, na kojem trubljaci najjavljaju ulazak povorke. Vojskovođa ulazi prvi na oklopljenom konju s crno-bijelom sijskijem zastavom. Slijede ga strijelci svi u viteškim oklopima; zatim more zastavnika svih boja svih kontrada. Iza njih evo kontrade jedne za drugom. Nemir i komešanje po poljani. Izviruje prva — Guska. Do mozga prodirući zvižduk prosu se zrakom. Znak, da je nitko ne voli, pošto najčešće pobjeđuje. Kako ostale slijede, čuje se sad više sad manje zvižduk, pljesak, krika povlađivanje. One međutim mirno prolaze gojeći ispod brka posmjeh, prezir, ponos i sram. Svaku predvode dva zastavnika, u sredovječnim odijelima kao i svi ostali, vitlajući, pozdravljajući i izvodeći različite vještine sa zastavama. Slijedi kapetan u oklopu, a na golemom konju jaše trkač, dok konja od utrke vodi konjanik za uzdu.

Čujte urnebes! Izviruje Tvrđava, kojoj svi žele dobro, jer ne pobjeđuje od fašističke ere. A ja mislim, što ne smijem reći, da je još jedan razlog tom pljesku. Pogledajte, kakav stijeg ima. — Crven... Musolini još nije pohodio Sienu, jer...

Napokon eto stara vojna kočij-

Širom svijeta

OSTAVKA DRA BENEŠA. Predsjednik Čehoslovačke republike dr. Eduard Beneš predao je ostavku. Svoj oproštaj s vojskom završio je riječima: »Uvjeren sam, da je moja žrtva bila potrebna. Vjerujem u bolje dane čehoslovačke republike. Budite složni i srećani! U svom oproštaju s narodom među ostalim naglasio je: »Prije svega treba postići sporazum sa Slovacima. Danas više nije važna ova ili ona forma. Mi se moramo sporazumjeti!« — Dužnost predsjednika države, prema ustavu, do izbora novoga predsjednika vršit će predsjednik vlade general Syrový.

SLOVAČKA DOBILA SVOJU SAMOSTALNOST. Čehoslovačka vlada generala Syrový-a u cjelini prihvatila je zahtjeve Slovačka. Sastavljena je već autonomna slovačka vlada, kojoj je šef Hlinkin nasljednik svećenik dr. Josip Tiso. Nova vlada sastoji se od 5 ministara (predsjednika, za unutrašnje poslove, za prosvjetu, za privredu i za financije). Trojica pripadaju slovačkoj pučkoj stranci, a dvojica slovačkoj agrarnoj stranci.

I POTKARPATSKA RUSIJA POSTALA JE SAMOSTALNA, po uzoru Slovačke, unutar nove Čehoslovačke.

NOVO UREĐENJE ČEHOSLOVAČKE. Tako je Čehoslovačka sada zaista ravno-pravna zajednica Čeha, Slovačka i Potkarpatskih Rusa.

JAPANCI KREĆU NA KANTON. 50 hiljada japanskih vojnika iskrcano je na obalama južne Kine te su započeli sada vojničke operacije protiv južne Kine na obali pokrajine Kwantung. Politički krugovi smatraju, da su te operacije uvod u napadaj na Kanton. Japanci žele svladati posljednji otpor Čangkajska i zauzeti Hankau i Kanton. Sjeverno od Hankaua zauzeli su Sinjang i presjekli vezu Hankaua sa Žutom rijekom.

ČEHOSLOVAČKA JE IZGUBILA 15 MILIJARDA SAMO U INDUSTRIJI. Londonski novčani krugovi računaju, da vrijednost industrijskih poduzeća, koja su sada pripala Nijemcima, iznaša oko 15 milijarda dinara. Tu još nijesu, dakako, uračunani gubici pojedinaca, koji su ovom prilikom bojeći se osipne, pobjegli i ostavili sa sobom svoju imovinu.

PRELOM S KOMUNISTIMA U ČEHOSLOVAČKOJ. Policijsko-upravne odredbe protiv komunistima u Čehoslovačkoj su pooštrene. Ministar unutrašnjih poslova Cerny izdao je vrlo stroge odredbe protiv komunistima. Komunističko glasilo »Rude Pravo« od objave mobilizacije (24. IX.) dalje više uopće ne smije izlaziti. Komunistička iskara u Pragu policijski je bila zatvorena i zapečaćena.

FRANCO PROTIV POSREDOVANJA. Sudeći po svima znakovima, koji su primjećeni, general Franco je apsolutno protiv svakom posredovanju u španjolskom ratu.

NEZASITNI POLJACI. Poljsko-čehoslovačko pitanje još nije riješeno, kako se otvoreno tvrdi u svim poljskim političkim krugovima. Poljska vlada poduzet će sve korake, da bi dobila i daljna tri sreza od Čehoslovačke.

ja, a na njoj »palio«. To je svršetak povorka. Sad će početi utrka, čim se konjanici spremne i injekiraju konje.

Evo ih! Buka, zvižduk, urnebes zaglujuje zrak. Razdraženi se konji, propinju i vrte idući prema »kanape« (užetu), otkud počima utrka. Kucaji 30 tisuća srdaca sve jače tuku i njihov bi se odjek čuo, da ludilo i panika ne opsjeda sve jače tu masu, taj golemi mravinjak.

Evo ih! Devet je već pred »kanapom«, ali deseti se ne da, već se vrti, propinje, bježi. I ostali se komešaju, udaraju, razilaze. Masa kriči, protestira, zviždi. Sve je u deliriju. Evo ga! Deseti trči! Puf! Uže pada, svi lete. Tvrđava odmiče, prva je! Slijedi Školjka, treća je Guska, Jež se napinja. Udri! Daj, gle Guska pada! Kopita preko nje lete. Uf! Školjka prestiže Tvrđavu. Prva je. Urnebes, vika, pijanstvo. Lete klobuci, prsluci. Čupaju se vlasi. Gle, ona gospodica izgratala svu pomadu od bijesa. Školjki-sti su izvan sebe, hrabre, viču, skaču. Eno Školjke pred ciljem. Treći je kret. Buka! Pobjeda je tu. Školjka dobiva »palio«. — Gle sad panike! Oružnici lete, tučnjava na sve strane. Masa preskače ograde, hoće da linčuje pobjednika. Ali sve uzalud. »Palio« je tu i život Siene prestaje.

F. Denys:

Poruka Ivana Meštrovića

(Prilikom posvete Zvonimirove spomen-crkve u Biskupiji kod Knina 18. IX. 1938.)

G. dr. Ivo Tartaglia pročitao je 18. IX. t. g. pred crkvom u Biskupiji poruku Ivana Meštrovića. Prije čitanja poruke kazao je:

»Gospodin Ivan Meštrović, koji je ovu crkvu na uspomenu dobrome kralju Zvonimiru zamislio, dobrim dijelom sazdao i u nju ulio svu svoju žarku ljubav za ovaj historijski kut hrvatske zemlje, u kojem je i sam odrastao, i svu snagu svog velikog stvaralačkog duha, žaleći, što je zapriječen prisustvovati ovoj značajnoj narodnoj i vjerskoj slavi, koja ima u dušama hrvatskog naroda ne samo uskrsiti uspomenu na davnu prošlost, već i ojačati vjeru u bližu budućnost kao nastavak te prošlosti, zamolio me je, da pred skupljenim narodom, njegovim poglavcima i crkvenim poglavarima pročitam ovu njegovu poruku:

ZAZOVNIMO

Gospode, Ti koji si izvan vremena i prostora, širi od vasiona i viši od svih nebesa, čije ime kroz bilione godina svijetovi i ljudi mucajući tepaju, sriču, natučaju, a još ga ne izgovoriše, koji raj i pakao nosiš u dva pretilca na kopčama svoga svemirskog plašta.

Ti strašni, Ti dobri, Ti neumoljivi, Ti nerasrdni, Ti čija je volja nepromjenljiva kad sve mijenjaš, a ljubav nepresušiva kad sve ostaje, Ti koji pretvaraš život u smrt, a smrt u život — Ti koji nad svime bdiš i sve ravnaš po svojoj nedokučivoj volji, vidiš i ovu malu točkicu zemlje koju mi nazivamo materom svojom. Ona nas hrani, a jedno od Tvojih bezbrojnih srdaca grije nju i nas. Na ovoj uskoj čestiti zemlji, koju si nam odredio, doveo je naše smrtno oće pred osam stotina ljudskih godina njihov smrtni pastir Zvonimir, da stvore odluku za koju mi šljaje da će Ti ugoditi. Ali kako će smrtni pogoditi volju Besmrtnoga!

Do pola dana povrh naših gora, što ovo malo polja okružuju, dizahu se ogromni providni stupovi. To bijehu Tvoji anđeli, čija se velika krila pružahu na ogromnom plavom sagu ispod Tvoga trona, a oni šaplaahu: »Hosana Besmrtnom!«

Od pola dana njihova se krila pretvoriše u tmurne, teške oblake, a stupovi u plamene demonske jezike. Žrtvom je pao biljedi pastir, koji iskaše žrtvu za milost Tvoju. Ti si ga, Gospode, ostavio, da ne bude ostavljen. Ti si pustio da pogine, da bi na vijek živio!

Promijenio je svijetom u vjeri i za vjeru, to Ti, Gospode, znađeš, — pa ipak mi demoni hram razrušiše, stado rasturiše. Valjda radi grijeha kojeg ili neposlušna danom zavjet!

I kada demoni sa svojim kolima i razornim alatom predoše preko svestišta pastira otačana naših i sve razrušiše, Ti opet posla svoje anđele u obliku vihora — da zastru temelje svestišta, pokriju učešana grobove otačana naših, da bi se opet poslije okajanja grijeha pojavili rasturenoj i zastrašenoj djeci djece svoje.

Naša zemlja je sačuvala uspomene naše, a naša Gospa lozu našu.

ZAHVALIMO

Njoj — nepresušnom vrelu, čiji tek sve suše i potresi ne prekinuše.

Njoj — stablu jakomu, koga sve bure ne izžupaše, svi požari ne izgoriše, koje zla kob kroz vijekove po njoj prosu.

Njoj — čije žile ne uginuše, čiji sokovi ne presahnuše.

Njoj — njedru i utrobi komu Gospod klicu našeg života povjeri.

Njoj — koja nit našega života sačuva od svih kosa, noževa i nožica.

Njoj — neka je za sve i na sve vijekove hvala i ljubav naša.

Njoj — iz čijeg krila sunce ugleđasmo i Gospoda osjetismo, neka je prvo mjesto do trona Njegova,

Njoj, — koju Tvorac za pomagačicu odabra u skrbi oko roda našega,

Njoj — koju Gospod, tako čednu, ispod svoga trona postavi, neka je ova skromna kućica, koju joj podigosmo da i dalje

SVOJ K SVOME!

Čast mi je obavijestiti gg. župnike te cij. crkvene bratovštine i samostane, da u svojoj tvornici izradujem voštane svijetle iz najboljih voštanih surogata, koje se ne krive ni u najvećoj vrućini, lijepo gore te ne kaplju niti dime, za što imam mnoga priznanja i jamčim.

CIJENE BEZ KONKURENCIJE:
TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA NIKO JURAS - ŠIBENIK

bdiše nad svestištem otačana naših u slavu Gospoda, a za mir i spas roda našega!

POMOLIMO SE

Sa ovoga i sa svih mjesta, gdje našega roda ima, molimo se Duhu pravde, istine, ljubavi i mudrosti. Njemu, jedinom Bogu našem, neka služi duša i srce naš! Njega jedinog držimo za Kralja, Gospodara i Oca našega!

Uspnimo se na najviše brdo srca i uma svoga i iznesimo dušu svoju na dar Gospodu. To neka je najviši i jedini dar naš Gospodu.

Molimo Gospoda da nam dade vjeru, jer ko vjeruje u Njega taj je sa Njime, a ko je sa Njime taj je nepobjediv.

Budimo stalni uz Njega, pa ćemo biti stalni i u sebi. Sa Gospodom ćemo pobijediti sve zlo u sebi i oko sebe, održati ćemo se i sve nevolje pobijediti, sve što bi porušeno obnoviti ćemo i mnogo ljepšega ćemo i većeg sagraditi.

NE OČAJAVAJMO

jer ko očajava, tome slabi vjera.

Dani, u kojima živimo slični su Velikom Petku. Veliki Petak je na rodu ljudskome. Duša, čedo Božje, u čovjeku je razapeta.

Smrtno progoni besmrtno. Ko će pobijediti zna se, jer kad bi smrtno pobijedilo prestalo bi besmrtno, a besmrtno ne može prestati, jer je ono s Bogom i u Bogu.

Dan Uskrsnuća dolazi iza velikih muka i smrti onoga što je smrtno, a iza Uskrsnuća svijetli dan Nedjelje, dan uzdizanja Boga, dan mira. I naša bijela subota nije daleko. Ona će nam donijeti duhovno uskrsnuće, a iza svijetlog uskrsnuća doći će blagdani od mora, ljubavi i harmonije.

NE POSUMNIAJMO

nikada, jer oni koji sumnjaju ne vide Boga, ne vide Duh od zemaljskih blaga, pravu silu od providne, pravi život od prolaznog, pravu istinu od utvara. Oni će se srušiti u prašinu za koju su i živjeli.

Duh će pobijediti kao što sunce pobjeđuje maglu i mrak.

Istina će otjerati laž kao što vjetrovi rastjeraju dim, koji se digne nad garištem.

To njihove oči neće vidjeti, jer će sagorjeti u plamenu i razići se u pepelu i prašini za koju i živjeh.

Ti zidari tvornica i kolovnica misle da se ljudske duše mogu mijesiti nasiljem i nepravdom kao što se mijesi prah zemljin pomiješan vodom.

Nepravda i bogatstvo su i smrt ljudima. Kime te dvije sile zavladaju, on je u rastvaranju kao lješina, koju je smrt svojom nevidljivom kosom pokosila. Demon oči njihove zatvara pred istinom. Ne stidimo se siromaštva ni osudnog tla svoga, ni skromne kuće svoje. Jer vidimo li kako vrana uzdiže gnijezdo svoje po krepkim hrastovima, svraka na ponosnim jablanima, a ševa na zemlji među izniklim strukovima pšenice, slavuj svoje vješto sakrije duboko u grmu ispod neke dubove žile, soko svoje opet negdje u visoko goljoj litici i diže li se svraka ikada visoko pod nebo kao ševal Zapjeva li vrana kao slavuj i vidje li iko da i jedna od njih pobijedi sokola!

Dajmo izražaja od duše svoje, sanja svojih i molitve svoje! Jer vidjeste li kako cvijet rasipa miris, bio u pitaru, u vrtu, ili na pustoj gori. I u jesen Gospod šalje lahore, da im sitna sjemena raznese i zasađi, da ih razmnoži i o proljeću ukrasi nepreglednu bašću svoju.

Ni jedna pravedna želja neće ostati pušta, ni jedna čista molitva neuslišana! Što ne vide djedovi, vidjeti će unuci, obećano kraljevstvo će doći, kraljevstvo u kome neće čovjek čovjeku biti vuk, nego će biti braf bratu, neće biti podčinjen čovjek čovjeku, nego pravdi, ljubavi i istini.

IVAN MEŠTROVIĆ

Isti umjetnik napisao je O. dru Grabiću ovo pismo:

»Visoko Poštovani Oče provincijale! Znam, da će ovo moje pismo iznenaditi i

Vas i ostalu braću franjevce. Meni je neobično žao, što ne mogu doći sutra u Knin i biti i u osobi sa Vama prilikom posvete Naše Gospe u Biskupiji, prilikom čina, koga smo svi tako željno očekivali. Vi znate, da ima sila, koja je jača od nas i kojoj se va'ja pokoriti. Potkan sam, kao i svi Vi, od slabog tkiva, koje sam preko njegove snage upotrebljavao, da su se na njemu napravili uzlovi napukle mnoge žice, da duhovno brdo zapijnje.

Hvala budi Bogu, ono što je bilo na meni i na Kljakoviću, to je učinjeno, koliko su i kako sredstva i vrijeme dopuštali, a sada je stvar Vaših svećenika da obavite sve ličin i bogomolju predate narodu, komu je i namijenjena. Taj čin će biti obavljen onako, kako će biti i Bogu i narodu najmilije dolaskom našega Prvosvećenika Zagrebačkog Nadbiskupa, komu neka je čast i hvala, što nam se je poslije teške bolesti tako srdačno i požrtvovno odazvao. Sve drugo ćete Vi domaćini, naš Presvijetli biskup Šibenski i Vi, Oče Provincijale, uz pomoć naših franjevaca najbolje obaviti i urediti.

U dokaz da sam srcem i dušom s Vama i ostalom braćom, poslao sam nekoliko riječi, svojih misli i osjećaja prijatelju Dr Tartagli-u, da ih tom prilikom mjesto mene pročita, što ćete mu, molim Vas, dopustiti.

Molim Vas, da mi pozdravite svu našu braću franjevce, a osobito fra Bernardina, koji se toliko trudio, a Vi primite izraz osobitog poštovanja

I. Meštrović

Zagreb, subota, 17. rujna 1938.

Naši dopisi

KNIN

Milodari za Zvonimirovu spomen-crkvu »Naša Gospa« u Biskupiji kod Knina

Prigodom posvete spomen-crkve hrvatskoga Kralja Zvonimira »Naša Gospa« u Biskupiji kod Knina, po blagoslovu zvona, na dan 18. rujna t. g. položeni su slijedeći milodari:

Dr Boris Šlajmer — Knin Din 600; Dr Mile Vuković, iz Imotskog, Andrija Čurko iz Knina, Marko Jakovljević iz Šibenika po Din. 500; Mile Čurko iz Knina, Jukić Petar iz Knina, O. Fra Bogdan Vrdojak iz Livna, Josip Laća iz Knina, Sofija ud. Čurko iz Knina i Don Mate Klarić iz Obrovca po Din. 300; Mate Sarić iz Knina, Nikola Čorić iz Oklaja (Promina), Ljubo Tripalo iz Imotskog, »Matica Hrvatska« iz Zagreba, Jakov Čulić iz Splita, Dr Ivo Smolić iz Sinja, Zvonimir Nakić-Alfirević iz Drniša, Jozo Slavnić-Kulić iz Knina, Celestina ud. Kusić iz Knina, Iliinka Skelin iz Drniša, Ivan Čorić iz Oklaja (Promina), Joso Čurko iz Knina, Karlo Picić iz Splita, Andrija Skelin iz Drniša, Joso Krpan iz Knina, Joka ud. Vidović iz Knina, Dr Ivo Jelavić iz Drniša, O. Janko Heraković iz Kričaka kod Drniša po Din. 200; Milutin Mayer iz Zagreba, Dr Marko Grubišić iz Drniša, Nevenka Grubišić iz Drniša, Ive Sarić iz Knina, Ante Grigij iz Knina, Vaclav Kučera iz Drniša, Franjo Habdija iz Drniša, Ante Matijević iz Priko-Poljica, Nikola Maričić z Potkonja, Ivan Butković iz Knina, Družba »Braće Hrvatskog Zmaja« iz Zagreba, Luca Novak iz Drniša, Andrija Marić iz Kninskog Polja, Dujo Odak iz Siverića, Mate Tomašević iz Sinja, Josip Meštrović iz Otavica kod Drniša, Ivan Milunović iz Sinja, Jakov Barišić iz Trbounja kod Drniša, Mile Pranić iz Drniša, Stipe Skelin iz Drniša po Din. 100.

(Slijedi)

PREKO

Blagoslov nove zastave. Pred ravnih 50 godina, i to 19. ožujka 1888. ondašnji naš župnik pokojni don Fausto Motušić osnovao je u ovoj župi Bratovštinu sv. Josipa Pošto je bratimska zastava nabavljena 1893. godine od istog upravitelja sasvim trošna i neuporabiva, tek ove jubilarne godine uspjele je nabaviti novu. Zastava je od jakoga svilenog damasta žute boje sa slikama sv. Josipa i sv. Mihovila. 30. rujna, na blagdan sv. Jeronima, poslije podne na Večernji slijedio je blagoslov zastave. Bratimski barjaktar Ive Dorkin-Miloš praćen od dvaju bratimskih skrbnika Tome Šoše i Kuzme Ruševa donio je zastavu pred oltar. Tada je prisutnoj braći župnik rastumačio historijat bratovštine i stare zastave, a zatim blagoslovio istu. Nova je zastava nošena prvi put u procesiji na blagdan Ružarice.

Proslava Ružarice. Krasno jesensko vrijeme omogućilo je, da se proslavi i ove godine blagdan pokroviteljice naše župe Gospe Ružarice svečano ne samo u crkvi, nego i van nje. Počamši od 4.30 s. hrlilo je pobožni narod na zavjet i sakramente, kojima je pristupilo preko 600 duša. Na ranijim trim sv. Misama crkva je bila dupkom puna kao i

njezino predvraćje. U 9.30 sč slijedila je svečana sv. Misa s asistencijom, preko koje je propovijedao župski pomoćnik vlč. don Ivo Tičić. Na koru i kroz procesiju oprosteno se naš ženski pjevački zbor sv. Cecilije pod raynanjem č. s. Beniamine. Iza toga razvila se lijepa procesija s kipom Majke Božje uz učestvovanje sviju bratovština i III r. sv. Franje. Kad je Gospin kip stigao na »Koledžište«, bila je pred njim izmoljena Pompejska Molbenica i udijeljen blagoslov. Zupljani okitvši svoje domove zastavama i sagovima prodoše u veselom raspoloženju ovaj sveti dan, a k tome dohrlio je veliki broj vjernika iz okolice. Svečanost je zaključena čarnim vatrometom na večer.

Život Šibenika

ZAHVALA BOGU ZA MIR. U nedjelju 2. t. mj. održan je u katedrali, kao i u svim šibenskim crkvama svečani »Tebe Boga hvalimo«. U katedrali obred je održao preuzv. biskup. Popodne održana je tradicionalna procesija Gospe od Ruzarija. Procesija krenula je iz crkve sv. Dominika. Procesiji prisustvovao je preuzv. biskup, kaptol, redovnici, redovnice, sjemenište i pobožni puk. Po želji preuzv. biskupa i ova procesija bila je Bogu prikazana u zahvalu za mir. Također i neke župe obavile su isti obred. Tako n. pr. sve župe tiješnjanskoga dekanata.

KRIŽARSKA SMOTRA, u proslavu »Križarskoga dana«, održat će se u nedjelju 16. t. mj. u Kat. Domu s ovim programom: 1. Proslav; 2. Igra dvanaestorice (izvadaju šibenski Križari); 3. Za vjeru i dom — zborna deklamacija (izvadaju šibenske Križarice); 4. Križarskom danu (deklamira br. N. Pivac); 5. »Oče naš« od Ganbya (pjeva solo br. I. Ite); 6. Dalmatinski šajkaš (izvadaju šibenski Križari); 7. Igre (izvadaju skradinski Mali Križari); 8. »Ave Maria« od St. Premrla (pjevuju u duetu vlč. don J. Krnić i vlč. don F. Horvat); 9. Za Boga i domovinu — igrokaz (izvadaju šibenski Križari); 10. Logorovanje — igrokaz (izvadaju skradinski Križari); 11. Novi rod (izvadaju vodički Križari). Početak u 4.30 sata. Ulaz slobodan. Dobrovoljni doprinosi primaju se sa zahvalnošću.

IMENOVANJA SVEČENIKA. Kanonik preč. dr. A. Zorić imenovan je prodekanom rogozničkoga dekanata. Vlč. don Ante Jakobović imenovan je dušobrižnikom Suhovara, a vlč. don Alfons Cvitanović starijim prefektom u biskupskom sjemeništu.

SV. LUKA. U utorak 18. t. mj. slavi se blagdan sv. Luke evanđeliste u Novoj Crkvi. Ujutro u 7 s. bit će pjevana sv. Misa, a uvečer u 6 s. blagoslov s Presvetim.

SAT KLANJANJA u crkvi sv. Luce te zajednička sv. Pričest Križarica i Malih Križarica odgoda se za slijedeću nedjelju 23. t. mj.

KRIŽARSKO BRATSTVO I. održalo je svoju glavnu rujansku skupštinu u Kat. Domu 21. pr. mj. Skupštini prisustvovao je duhovnik križarskog okružja preč. Zorić, zatim duhovnici vlč. Čikić i vlč. Belamarić. Nakon izvještaja odbornika izglasan je ovaj novi odbor: Predsjednik br. Frano Belamarić, potpredsjednik Roša Krešimir, tajnik Zonja Ivica, blagajnik Gabela Marko, voda avantgardista Čala Drago, voda Malih Križara Ninić Nikola, voda tamburaške sekcije Silla Ante, knjižničar Ercegović Ivo, referent za gimnastiku Zaninović Ante, Revizori: Klarić Ante, Zjačić Vicko i Brajković Rubert. Za duhovnika imenovan je vlč. don Ivo Zupanc.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (16.—22. X.): za progonojnene katolike u Njemačkoj, da izdrže u teškoj kušnji, koju proživljuju. — Mjesečni sastanak i sat klanjanja odgoda se za slijedeću nedjelju 23. t. mj. — Don Ante Radić.

MILODARI »UBOŠKOM DOMU« (II. iskaz od 21. V. do 24. IX. 1938.): Da počaste uspomenu pk. Josipa Domića: Lušić Mario Din 50. — Da počasti uspomenu pk. Luke Grgića: Šare Stipe Din 100. — Da počaste uspomenu pk. Sime Škarica: Antić Sime i Braća Škarica po Din 20. — Da počaste uspomenu pk. Nikole Vulinović-Zlatan: Merlak Br. i Njeguš Petar, po Din 30; Ante i Filip Zorić te Mr. B. Krvavica po Din 20; Guloznić Mate Din 10. — Da počaste uspomenu pk. Ive Milić-Štrkalj: Baica I. Din 50; Obitelj V. Beroš, dr J. Pašini i Ks. Raverta po Din 30; Štrkalj M., Simić Vl. i dr I. Lalić po Din 20; don Jerko Jurin Din 10.

— Da počaste uspomenu pk. Mate Relja: Obitelj Nitsche te Lušić i drug po Din 30. — Da počaste uspomenu pk. Roksaude Jerinić: Dr J. Machiedo, dr T. Šoša te Rubi i Nevenka Kovačević po Din 100; dr I. Kandijaš, obitelj V. Beroš, Gabrijela i Vl. Simić, obitelj ing. Samca, Supuk Ema i obitelj Jerka Vičića po Din 50; Lušić i drug, J. Bujas-Pavela, obitelj pk. J. Tambača, dr J. Lalić i dr J. Pašini po Din 30; Murat Br., Kersnić Nina, M. ud. Lukić, obitelj Iv. Štrkalj, Huljev Katica i Frua Aldo po Din 20; don Jerko Jurin i obitelj Marušić po Din 10. — Da počaste uspomenu pk. Ivana Baranović: Drugovi i prijatelji Din 70. — Prilikom proslave jubileja tvrtke Battigelli: sakupljeno među prijateljima Din 644:75. — Uprava »Uboškog Doma« harna najsrdačnije zahvaljuje dobročiniteljima.

Iz naših krajeva

NOVI MINISTRI. Ukazom kr. namjesnika od 10. t. mj. postavljeni su: za ministra bez lisnice Svetislav Hođžera, odvjetnik, bivši nar. zastupnik i voda jugoslavenske narodne stranke, te za ministra fizičkog odgoja naroda Ante Maštrović, nar. zastupnik, koji je nedavno istupio iz jugoslavenske nacionalne stranke (JNS).

DVIJE ZNAČAJNE ODREDBE. Zagrebački nadbiskup preuzv. g. dr Alojzije Stepinac izdao je dvije značajne okružnice. Jednom zabranjuje svim svojim svećenicima kandidiranje kod parlamentarnih izbora bilo na kojoj listi, a drugom zabranjuje svećenicima nošenje građanskog odijela.

KRIŽARSKI KALENDAR izišao je. Donosi mnogo prikaza iz rada križarske organizacije, te je potreban svakome društvu. Kalendar stoji broširan Din 3, a uvezan 6 dinara. Uredio ga je g. Frane Grgić.

ZA POŠUMLJIVANJE ŠIBENSKE OKOLICE odobrilo je Ministarstvo šuma i ruda 20 hiljada dinara i 6.500 din. za održanje rasadnika u Šibeniku. Ovaj rasadnik služiti će samo za općinu Šibenik, Zlalin, Vodice i Tijesno. Za općinu Skradin osnovat će se novi rasadnik u selu Braškiškovcima.

NOVO KRIŽARSKO BRATSTVO osnovano je u Potkraju kod Travnika (okružje Sarajevo), te u Šemovcu i Mariji Bistrici (okružje Zagreb).

PETNAEST MILIJARDA DINARA unijeli su iseljenici u našu zemlju kroz 20 poratnih godina. Cjelokupni pak imetak naših iseljenika u Južnoj i Sjevernoj Americi cijeni se na 300 milijarda dinara. Dandanas se nalazi po svijetu oko 400 hiljada iseljenika s našega Jadrana.

ODRŽANE PRIREDBE. U nedjelju 2. X. održan je križarski dan u Kapeli Batriinii u Gornjoj Zenici. — U nedjelju 9. X. održan je križarski dan u Koprivnici, gdje je VKB zastupao preč. g. dr Milan Beluhan i dr Protulipac, zatim u Svetama kod Zagreba, gdje je VKB zastupao F. Grgić. U Karlovcu je obavljena posveta zastava Malih Križara, gdje je VKB zastupao br. Ramljak.

PLAN ZA JAVNE RADOVE. U programu za izvođenje javnih radova u Primorskoj banovini u toku 6 slijedećih godina uneseno je 30 milijuna dinara iz 4-milijardskog unutarnjeg zajma, a 17 milijuna 550 hiljada dinara iz melioracionoga fonda.

ODJECI SPLITSKIH DOGAĐAJA. Prema odluci Državnog suda za zaštitu države u Beogradu puštene su, da se iz slobode brane, sve osobe, koje su bile uapšene prigodom demonstracija u Splitu 27. VII. t. g. U zatvoru je zadržan samo radnik Pelaić, koji je okrivljen, da je izvršilac ubistva podnadzornika policijske straže Milana Bajovića.

UMIROVLJENJE REKTORA HRV. SVEČILIŠTA. Na prijedlog ministra prosvjete Dimitrija Magaraševića polpsan je ukaz, kojim se umirovljuje dr Edo Lovrić, profesor zagrebačkoga sveučilišta. Prošle godine bio je izabran rektorom hrvatskog sveučilišta, na kojemu mjestu je imao ostati još jednu godinu, da nije bio umirovljen.

ZA RESTAURACIJU DIOKLECIJANOVE PALACE U SPLITU odobren je kredit od pola milijuna dinara iz sredstava šestpostotnoga zajma za javne radove.

ZBOG VELIKOGA PRONEVJERENJA osuđen je blagajnik poljodjelskog odjeljenja banske upave u Splitu Ljubomir Pavić na 1 godinu i 10 mjeseci strogoga zatvora. Pronevjerio je 263 hiljade 977 dinara i krivotvorio polpise načelnika poljoprivrednog odjeljenja. Na temelju tih krivotvorenih polpisa digao je u dva navrata od Državne Hipotekare Banke 105 hiljada dinara.

KONGRES TEZOFA iz cijeloga svijeta održao se prošlih dana u Zagrebu. Tom prilikom sveuč. prof. Mons. dr Stj. Bakšić napisao je u zagrebačkoj »Hrvatskoj Straži« par stručnih članaka. Iz njih se vidi, da je teozofija smjesa raznih vjerskih nauka i praznovjerja, gdje moderni čovjek pokazuje, da i on treba vjere u drugi život, ali ne će od Boga objavljene vjere, pa zato pada u razne zablude i smiješnosti.

KONGRES PRAVNICA održan je 11. pr. mj. u Novom Sadu. Kongresu je prisustvovalo 300 pravnika iz čitave države te delegacija iz Poljske, Bugarske i Čehoslovačke. Osobito je istaknut težak položaj odvjetničkih pripravnika, koji moraju imati 5 godina staže za samostalno vršenje advokature.

UKUPAN BROJ ZADRUGA u Jugoslaviji iznosi 15 hiljada, u kojima je začlanjeno preko 1 milijun zadrugara. Zadrudžinih je saveza 35.

ČAMCEM U FINSKU. 19-godišnji Miloš Petkov, trgovački pomoćnik, i 18-godišnji Jovan Velimirov, učenik trgovačke akademije, obojica iz Novog Sada, odlučili su čamcem krenuti u Helsinki (Finska) na olimpijadu. Oni će ploviti preko Crnoga Mora u Sredozemno more, pa zatim u Atlanski ocean i Sjeverno more do Helsinika.

O UPISIMA ŽENSKIH U PREPARANDIJE U DRINSKOJ BANOVINI. Zagrebački »Obzor« od 25. VIII. t. g. javlja iz Sarajeva pod naslovom »Određba ministarstva prosvjete o upisu u ženskim učiteljskim školama:« »Ministarstvo prosvjete donijelo je odluku, po kojoj se ove godine ne će primali učenice u državnu žensku učiteljsku školu u Sarajevu i u učiteljsku školu sv. Josipa u Sarajevu. Učenice će se primali samo u učiteljskim školama u Valjevu i Šapcu.«

SUŠA I TUČA UNIŠTILA USJEVE U DALMATINSKOJ ZAGORI. Iz različitih mjesta Dalmatinske Zagore stizavaju vijesti, prema kojima je suša i tuča uništila gotovo sve usjeve, pa se traži hitna pomoć za pučanstvo, koje je uslijed toga dospjelo u teške prilike. Ovim nepogodama pogođeni su baš najsiromašniji krajevi Dalmacije.

BRESKVE, TEŽE OD POLA KILOGRAMA, rode u Jugovu kod Smedereva u voćnjaku braće J. Živkovića. Oni imaju 5 hiljada stabala, na kojima breskve sazrijevaju od svibnja do listopada. Te breskve porjeklom su iz Italije.

NAKNADNA ZAMJENA NOVČANICA OD 100 DINARA. Glavna državna blagajna i sve Poreske uprave zamjenjuju i nadalje novčanice od 100 dinara (plave boje), kojima je rok za izmjenu kod Narodne banke istekao 22. VII. t. g. Prilikom naknadne zamjene kod Poreske uprave mora podnosilac sastaviti popis tih novčanica po broju te naznačiti svoje ime, prezime i točnu adresu. Za tu zamjenu ne plaća se nikakva taksa.

NOVI 10-MJESEČNI TEČAJ SORISOVE TURISTIČKO-DOMAĆINSKE SKOLE U VIGNJU. Nakon veoma uspješno završenog ovogodišnjeg tečaja održaje se prema izišlom prospektu u neobično klimatskom primorskom mjestu Viganj na pelješčanskoj rivijeri novi tečaj od I. II. do I. XII. 1939. U novi tečaj i školski internat prima se zbog što boljšega individualnog rada samo 15 do 20 polaznika, pa su već stigle prijave brojnih reflektantica. Prijave za upis primaju se do konca studenoga i svakoj reflektantici dostavlja se na proučenje prospekt s potankim uvjetima. Pristojba za kompletnu opskrbu i školarinu iznosi Din. 600 mjesečno, a upisnina Din. 100. Reflektanticama preporuča se, da se zbog ograničenoga broja što prije obrate Upravi Turističko-domaćinske škole — Zagreb, Branimirova 15. II.

Razne vijesti

BORBA PROTIV STRANIH RADNIKA, koja je počela u Solinu i Vranjicu, protiegla se i na Kaštel Sućurac. I Sućurac je zatražio, da se iz tvornice »Dalmatia« u Kaštel Sućurcu otpuste svi oni radnici, koji ne pripadaju općini Kaštel Sućurac. Tako su prošlih dana radnici iz Sućurca jednostavno blokirali tvornicu i nisu dozvolili ući radnicima, koji su htjeli raditi, dok se ne udovolji njihovom traženju. U tvornici je radilo 350 radnika. Spor je konačno riješen.

DR BENEŠ OTPUTOVAO U SVICARSKU. Bivši predsjednik čehoslovačke republike dr Beneš otputovao je u Švicarsku. Ne javlja se, koliko će se dugo zadržati izvan čehoslovačkih granica.

MJESTO BOMBA — KRUH. Prošlih dana su nacionalistički aeroplani u Španjolskoj doletjeli nad primorsko mjesto Alicante te su na nj izbacili više stotina vreća — kruha. Crvena obrana je mislila, da se radi o pokušaju bombardiranja, pak je Francove avione napala s protuavionskim topovima. Narod se naprotiv s velikim oduševljenjem otimao za te krušne bombe, i ako su se crvene vlasti trudile, da to spriječe.

ŠVICARSKA PROTIV IZBORA »LJEPOTE«. Mnogo crkvenih i socijalnih organizacija u Švicarskoj odlučilo je protestirati protiv žalosnoga prizora izbora »kraljica ljepote« u nekoj ženevskoj plesnoj dvorani. U protestu se među ostalim kaže: »Kad se pred nekoliko godina upriličio slični natječaj u Zürichu, pod pritiskom javnosti morao se prekinuti. I sada protestiramo protiv ovoga ponizivanja žene, protiv obožavanja čovječje ljepote i ugrožavanja naše omladine. Molimo, da se sve poduzme, te se nešto sličnoga više nikada ne dogodi.«

MADŽARSKA MOBILIZIRALA. »Havas« javlja, da je madžarska vlada donijela odluku o mobilizaciji uoči pregovora s Čehoslovačkom.

BRZO ĆE BITI OMOGUĆENO GLEDATI NA VELIKE UDALJENOSTI. Dosad nam je već omogućeno, da možemo govoriti na velike daljine, a ubuduće ćemo moći isto tako i gledati na velike udaljenosti. Dosadašnji su aparati bili vrlo nesavršeni, kako radi veličine slika, tako i radi boja. Novi izum sada omogućuje, da se vide slike u naravnoj veličini i živim bojama. Izumitelji tvrde, da će sada pitanje gledanja u daljinu biti naskoro riješeno i to slično kao i govorenje preko radija. Tako ćemo se moći s prijateljima na velike udaljenosti ne samo razgovarati, nego i gledati.

Hrana duše

JUBILARNO GODIŠTE JERONIMSKIH IZDANJA. Hrvatsko Književ. Društvo sv. Jeronima izdalo je prvi svoj kalendar i prvu svoju knjigu godine 1869., prema tome su izdanja za g. 1939. *sedamdeseto godišće.* To godišće je stoga naročito birano i »no počinje posebnu skupinu, koja će u roku od narednih pet godina činiti jednu programatsku cjelinu i tako reći: neku pučku enciklopediju. Nove jeronimske knjige se doštampavaju i počinju se raspačavati od blagdana sv. Jeronima (30. IX.), a jer je zbog znatnog poskupljenja papira tiskana odmjerenom nakladu, mole se gg. povjerenici i članovi, da požure s narudžbama. Jeronimske knjige za g. 1939. jesu ove: 1. Kalendar *Danica* za g. 1939. (cijena 8 dinara); 2. *Zvijezde Srca Isusova*, pjesničke priče o ugodnicima Božjim od Milana Pavelića; 3. *Jedni grade drugi razgrađuju*, knjiga o današnjim velikim državnicima. (Ove tri knjige zajedno stoje 15 dinara); 4. *Ispod Garičke planine* pripovijesti iz Moslavine od seljačkoga književnika Mije Stuparića; 5. *Kako se hrani bilje* agrikulturna (ratarska) kemija od dr. M. Mohačeka (Tih 5 knjiga zajedno stoje 25 dinara); 6. *Majka priča*, pripovijesti iz Bosne, od V. Grmovića; 7. *Naša zemlja* knjiga o postanku zemlje od prof. B. Babića. 8. *Zrtva Novog Zavjeta*, prvi dio liturgike od Dr. Kukulja i 9. *Gospodarski život na selu* od dr. M. Ivšića. (Svih 9 knjiga zajedno stoje 50 dinara). Knjižarske cijene jesu po knjizi 10 dinara.

ZA POČETAK ŠKOLSKE GODINE. Hrvatsko Književ. Društvo sv. Jeronima izdalo je za puk Deharbov »Mali rimokatolički katekizam« po 1 dinar. Duhovne su oblasti to izdanje najtoplije preporučile; a sada je Ministarstvo Prosvjete odobrilo taj jeronimski »Mali rimokat. katekizam« kao školski udžbenik. — Dalje se preporuča »Mala Biblija« sa slikama po 3 dinara od Dr. Lacha; »Zrtva sv. Mises« priručnik za zajedničko moljenje i pjevanje (s notama) od Dr. Kukulja po 1 dinar; te crkvena tekstovna pjesmarica i molitvenik (II izd.) »*Andeosko cvijeće*« priredio Fr. Perše. Cijena 15 dinara.

PARFUMERIJA „MIAMI“ - ŠIBENIK

vodi osim svih parfumerijskih i kozmetičkih preparata i slijedeće:

Baeder	D' Orsay	Mouson	Silvikrin
Biljana	Dr. Drale	Nivea	Schwarzkopf
Elise Bock	Ellda	Nobilor	Saint-Ange
Bourjois	Hudnut	Patou	Tokalon
Chanel	Houbigant	Pond' s	Trilysin
Colgates	L' Oreal	Piver L. T.	Yardley
Coty	Lubin	4711	Worth
Roger et Gallet	Lenthalic	Johann M. Farina	Razvite